

@Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permisea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

@The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 782 din 24 noiembrie 2008

Emitent CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

**HOTĂRÂREA
din 7 februarie 2008**

în Cauza Gâgă împotriva României

(Cererea nr. 42.792/02)

Definitivă la 7 mai 2008

În Cauza Gâgă împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din: Boštjan M. Zupančič, președinte, Corneliu Bîrsan, Elisabet Fura-Sandström, Alvina Gyulumyan, Egbert Myjer, Ineta Ziemeles, Isabelle Berro-Lefèvre, judecători, și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 17 ianuarie 2008,

pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 42.792/02) îndreptată împotriva României, prin care 2 cetățeni ai acestui stat, domnul Gheorghe Gâgă și doamna Mariana Gâgă (*reclamanții*), au sesizat Curtea la data de 23 noiembrie 2002 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul său, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. La data de 5 octombrie 2006, Curtea a decis să comunice cererea Guvernului. În conformitate cu prevederile art. 29 § 3 din Convenție, ea a decis să se examineze în același

timp admisibilitatea și fondul cauzei. 4. Atât reclamantii, cât și Guvernul au depus observații scrise asupra admisibilității și fondului cauzei (art. 59 § 1 din Regulament).

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamantii, cuplu căsătorit, s-au născut în anul 1948 și locuiesc în Leheceni.

6. Prin Sentința definitivă din data de 22 mai 1992, Judecătoria Beiuș a admis acțiunea reclamanților împotriva lui D. și l-a condamnat pe acesta să le restituie 500 m² de teren, în vederea construirii unei case.

7. La data de 13 iulie 1992, Comisia Județeană Bihor (*comisia județeană*) pentru aplicarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 (Legea nr. 18/1991) le-a eliberat reclamanților un titlu de proprietate pentru 483 m².

8. În baza Hotărârii din data de 6 septembrie 1994, Prefectura Bihor a emis, în temeiul Legii nr. 18/1991, o decizie care stabilea dreptul de proprietate al soților D. asupra unui teren în suprafață de 250 m², din care 37 m² se suprapuneau cu terenul restituit în anul 1992 reclamanților.

9. Prin Sentința din data de 14 octombrie 1999, pronunțată după două casări cu trimitere, Judecătoria Beiuș a admis acțiunea reclamanților și a anulat decizia prefecturii. Sentința a fost confirmată prin Decizia definitivă din data de 19 februarie 2001 a Curții de Apel Oradea. Prin Decizia din data de 4 mai 2001, aceeași curte de apel a respins contestația în anulare a soților D.

10. În termenul legal de un an prevăzut de art. 330¹ din Codul de procedură civilă, termen care începuse să curgă de la data Deciziei din 19 februarie 2001, procurorul general al României a formulat un recurs în anulare împotriva Sentinței din data de 14 octombrie 1999 și a Deciziei din data de 19 februarie 2001, invocând încălcarea Legii nr. 18/1991 de către instanțele care au soluționat cauza. Prin Decizia definitivă din data de 28 mai 2002, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul procurorului general și, rejudecând fondul cauzei, a respins acțiunea reclamanților cu motivarea că decizia prefectului fusese dată în conformitate cu prevederile relevante din lege.

II. Dreptul și practica interne pertinente

11. Articolele relevante din Codul de procedură civilă în vigoare la data evenimentelor prevedeau următoarele:

ARTICOLUL 330

„Procurorul general, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, poate ataca cu recurs în anulare, la Curtea Supremă de Justiție, hotărârile judecătorești irevocabile pentru următoarele motive:

1. când instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești;

2. când prin hotărârea atacată s-a produs o încălcare esențială a legii, ce a determinat o soluție greșită a cauzei pe fond ori această hotărâre este vădit netemeinică.”

ARTICOLUL 330¹

„În cazurile prevăzute de art. 330 pct. 1 și 2, recursul în anulare se poate declara în termen de un an de la data când hotărârea judecătorească a rămas irevocabilă.”

12. Art. 330 și 330¹ citate mai sus au fost abrogate prin art. I pct. 17 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58/2003.

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a art. 6 § 1 din Convenție

13. Reclamanții se plâng de faptul că desființarea Deciziei definitive a Curții de Apel Oradea din 19 februarie 2001 prin Decizia din data de 28 mai 2002 a Curții Supreme de Justiție a adus atingere principiului securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, care prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil (...) a cauzei sale, de către o instanță (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...).”

A. Asupra admisibilității

14. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este vădit neîntemeiat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. Ea constată, de asemenea, că acesta nu este lovit de niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, îl declară admisibil.

B. Asupra fondului

15. Făcând trimitere la cauzele *Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei* (nr. 48.553/99, CEDO 2002-VII) și *Brumărescu împotriva României* [(GC), nr. 28.342/95, CEDO 1999-VII], Guvernul admite că, în conformitate cu jurisprudența constantă a Curții, admiterea unei căi extraordinare de recurs care repune în discuție o decizie definitivă printr-o procedură de reexaminare este considerată drept o încălcare a principiului securității raporturilor juridice. Totuși, acesta subliniază că, în urma hotărârii *Brumărescu* menționate mai sus, Codul de procedură civilă a fost modificat și că prevederile legale ce permiteau procurorului general să sesizeze Curtea Supremă de Justiție cu un recurs în anulare împotriva unei hotărâri definitive au fost abrogate. Guvernul observă că prezenta cauză se deosebește de cauzele *S.C. Mașinexportimport Industrial Group S.A. împotriva României* (nr. 22.687/03, Hotărârea din 1 decembrie 2005) și *Brumărescu* mai sus-menționată, în măsura în care, în speță, în afară de prefectură, litigiul opunea particulari care au obținut hotărâri favorabile și în care recursul în anulare a fost formulat la cererea soților D.

16. Reclamanții contestă argumentele Guvernului.

17. Curtea reamintește că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe, garantat de art. 6 § 1, trebuie să se interpreteze în lumina preambulului Convenției, care enunță supremația dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care prevede, printre altele, ca soluția dată de instanțe în mod definitiv oricărui litigiu să nu mai fie repusă în discuție (*Brumărescu*, citată mai sus, § 61). În virtutea acestui principiu, nicio parte nu este abilitată să solicite repunerea în discuție a unei hotărâri definitive și executorii cu unicul scop de a obține o reexaminare a cauzei și o nouă hotărâre în privința sa. Reexaminarea nu trebuie să devină un apel deghizat, iar simplul fapt că pot exista două puncte de vedere asupra chestiunii respective nu este un motiv suficient de a rejudeca o cauză. Nu se poate deroga de la acest principiu decât atunci când există motive substanțiale și imperioase (*Riabikh împotriva Rusiei*, nr. 52.854/99, § 52, CEDO 2003-IX).

18. Curtea observă că desființarea hotărârii judecătorești definitive s-a bazat exclusiv pe pretinsa încălcare a prevederilor legale de către instanțele inferioare. Or, acest argument nu este suficient pentru a justifica desființarea unei hotărâri definitive, în ciuda faptului că și particularii erau parte la procedură (vezi, printre multe altele, *Raicu împotriva României*, nr. 28.104/03, § 25, 19 octombrie 2006, și *Popea împotriva României*, nr. 6.248/03, §§ 33-37, 5 octombrie 2006).

19. De altfel, nici faptul că exercitarea acestei căi extraordinare de atac a intervenit în termenul legal de un an prevăzut de art. 330¹ din Codul de procedură civilă, nici faptul că soții D. sunt cei care au determinat declararea recursului în anulare nu sunt în măsură să determine Curtea să se abată de la abordarea adoptată în alte cauze similare, situația de fapt fiind aproximativ aceeași (vezi, în special, *S.C. Mașinexportimport Industrial Group S.A., Raicu și Popea* mai sus-menționate).

20. Aceste elemente îi sunt suficiente Curții pentru a constata că desființarea de către Curtea Supremă de Justiție a Deciziei definitive din 19 februarie 2001 a încălcat principiul securității raporturilor juridice, încălcând astfel dreptul reclamanților la un proces echitabil.

Prin urmare, a avut loc încălcarea art. 6 § 1 din Convenție.

II. Asupra pretinsei încălcări a art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție

21. Reclamanții invocă o încălcare a dreptului lor la respectarea bunurilor din cauza desființării Deciziei definitive din data de 19 februarie 2001 de către Curtea Supremă de Justiție. Ei invocă art. 1 din Protocolul nr. 1, care prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor.”

A. Asupra admisibilității

22. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este vădit neîntemeiat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. De altfel, ea constată că acesta nu este lovit de niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, îl declară admisibil.

B. Asupra fondului

23. Guvernul susține că ingerința în dreptul reclamanților la respectarea bunurilor lor ce rezultă din desființarea de către Curtea Supremă de Justiție a Deciziei definitive din 19 februarie 2001 era compatibilă cu prevederile art.1 din Protocolul nr. 1, din moment ce era prevăzută de lege, că un scop legitim, și anume aplicarea corectă a legii, și nu a rupt justul echilibru ce trebuie păstrat între interesul general și respectarea dreptului de proprietate al reclamanților.

24. Reclamanții consideră că desființarea deciziei în cauză în urma unui recurs în anulare a constituit o privare de bunurile lor, privare ce nu urmărea un scop de utilitate publică.

25. Curtea reamintește în primul rând că dreptul de proprietate al reclamanților asupra terenului în litigiu fusese stabilit prin Sentința definitivă din data de 22 mai 1992 a Judecătoriei Beiuș, prin titlul de proprietate eliberat la data de 13 iulie 1992 în conformitate cu această sentință, precum și prin Decizia definitivă din data de 19 februarie 2001 a Curții de Apel Oradea, care anula titlul concurent al soților D. asupra terenului în litigiu. Reclamanții aveau, așadar, un „bun“ în sensul art.1 din Protocolul nr. 1 (vezi *Brumărescu*, menționată mai sus, § 70).

26. Curtea constată apoi că Decizia din data de 28 mai 2002 a Curții Supreme de Justiție a desființat Decizia definitivă din data de 19 februarie 2001 și a confirmat dreptul de proprietate al soților D. asupra terenului în litigiu. Ea consideră că această situație este, dacă nu identică, cel puțin similară cu cea a reclamantului din cauza *Brumărescu* menționată mai sus. Curtea apreciază, așadar, că Decizia Curții Supreme de Justiție din data de 28 mai 2002 a avut ca efect privarea reclamanților de bunul lor, în sensul celei de-a doua fraze a primului paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1 (vezi *Brumărescu*, menționată mai sus, §§ 73-74, și *S.C. Mașinexportimport Industrial Group S.A.*, menționată mai sus, § 44). Or, Guvernul nu a oferit nicio justificare convingătoare pentru situația astfel creată.

27. Prin urmare, Curtea apreciază că încălcarea dreptului reclamanților la respectarea bunurilor lor a rupt, în defavoarea lor, justul echilibru ce trebuie păstrat între protecția proprietății și cerințele interesului general.

Prin urmare, a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1.

III. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

28. Conform art. 41 din Convenție,

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

29. Reclamanții nu solicită reparație pentru daunele materiale. Ei solicită suma de 5.000 euro (EUR) pentru prejudiciul moral suferit din cauza amestecului procurorului general în proces, ceea ce a dus la adoptarea Deciziei din data de 28 mai 2002 a Curții Supreme de Justiție și la desființarea hotărârilor judecătorești care le erau favorabile.

30. În ceea ce privește cererea de acordare de daune morale, Guvernul consideră că prejudiciul pretins ar fi compensat suficient în speță printr-o eventuală constatare a încălcării.

31. Curtea apreciază că reclamanții au suferit un prejudiciu moral, în special din cauza frustrării provocate de desființarea deciziei definitive pronunțate în favoarea lor, și că acest prejudiciu nu este suficient compensat printr-o constatare a încălcării.

32. Ținând cont de totalitatea elementelor aflate în posesia sa și statuând în echitate, în sensul art. 41 din Convenție, Curtea le acordă împreună reclamanților suma de 3.000 EUR cu titlu de daune morale.

B. Cheltuieli de judecată

33. Reclamanții solicită suma de 1.137,35 EUR cu titlu de cheltuieli de judecată angajate în fața instanțelor interne și în fața Curții, reprezentând costul conversațiilor telefonice cu avocatul lor, al deplasărilor pentru a se prezenta la termenele de judecată și al onorariilor avocațiale. Ei prezintă documente justificative.

34. Guvernul observă că legătura anumitor cheltuieli cu procedura în fața Curții nu rezultă din documentele justificative trimise de reclamanți (cartele telefonice, bilete de tren și de autobuz). El nu se opune acordării unei sume reclamanților care să corespundă cheltuielilor necesare, legate de procedura judiciară internă și de cea din fața Curții, și care au fost suficient dovedite.

35. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care li s-a stabilit realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil. În speță și ținând cont de elementele aflate în posesia sa și de criteriile menționate mai sus, Curtea consideră rezonabilă suma de 550 EUR, cu toate cheltuielile incluse, și pe care o acordă împreună reclamanților.

C. Dobânzi moratorii

36. Curtea consideră potrivit ca rata dobânzii moratorii să se bazeze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

ÎN UNANIMITATE,

CURTEA

1. declară cererea admisibilă;

2. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 6 § 1 din Convenție din cauza încălcării principiului securității raporturilor juridice;

3. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;

4. hotărăște:

a) ca statul pârât să le plătească împreună reclamanților, în cel mult 3 luni de la data rămânării definitive a prezentei hotărâri conform art. 44 § 2 din Convenție, suma de 3.000 EUR (trei mii euro), cu titlu de daune morale, și suma de 550 EUR (cinci sute cincizeci euro), cu titlu de cheltuieli de judecată;

b) ca sumele respective să fie convertite în moneda statului pârât, la cursul de schimb valabil la data plății, la care să fie adăugată orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit;

c) ca, începând de la expirarea termenului menționat mai sus și până la efectuarea plății, aceste sume să se majoreze cu o dobândă simplă având o rată egală cu cea a facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene valabilă în această perioadă, majorată cu 3 puncte procentuale;

5. respinge cererea de reparație echitabilă pentru rest.

Întocmită în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 7 februarie 2008, în conformitate cu art. 77 §§ 2 și 3 din Regulament.

Boštjan M. Zupančič, Santiago Quesada,

președinte

grefier